

החוג ללימודי מזרח אסיה
לימודים לתואר B.A. במסלול דו-חוגי
שנה"ל תשפ"ג

ראש החוג: פרופ' יוחאי עתריה.
משנה לראש החוג: ד"ר סופיה כץ.

חברי הסגל האקדמי:

מרצה בכיר: ד"ר גדי ישי.

מרצה: ד"ר עודד אבט, ד"ר סופיה כץ, ד"ר דרור קוכן, ד"ר רוני שריג.

מורים מן החוץ: ד"ר הלנה גרינשפן, גבי וודבוד ורה, ד"ר שמעון לב, גבי היסאה סטו.

תוכן עניינים:

1.....	החוג ללימודי מזרח אסיה
1.....	לימודים לתואר B.A. במסלול דו-חוגי
1.....	שנה"ל תשפ"ג
3.....	מטרת הלימודים
3.....	תכנית הלימודים
3.....	תנאי הקבלה לחוג
3.....	דרישות המעבר משנה לשנה
4.....	קורסי בחירה
4.....	הגשת עבודות סמינריוניות
4.....	חזרה על קורסי חובה
5.....	סיום התואר
6.....	תכנית הלימודים
7.....	התמחות בשפה היפנית
7.....	קורסי בחירה:
8.....	תקצירי הקורסים

מטרת הלימודים

העלייה במעמדה של אסיה בעולם בזמננו מוכרת לנו בעיקר בזכות הצמיחה הכלכלית שלה והעוצמה הנלווית, התגברות המעורבות בזירה הבין-לאומית, וגם אירועי ספורט ותרבות. ככל שאנו מתעניינים בקשרים עם מדינות אסיה מתגבר הצורך ללמוד על אסיה. גישתנו היא שהכרות עם התרבות של אסיה תתרום לקשרים וגם תתרום בסופו של דבר להיכרות שלנו עם עצמנו.

החוג ללימודי מזרח אסיה במכללה האקדמית תל חי מציע תכנית מגוונת בלימודי תרבויות סין, יפן, ומדינות אסיה נוספות, במתכונת של לימודים דו-חוגיים. תכנית הלימודים ייחודית בין המוסדות האקדמיים בצפון בזכות השילוב שהיא מציעה בין לימודי המסורות התרבותיות של סין ויפן לבין תחומי לימוד נוספים שמציעה המכללה. התכנית מציעה קורסים כגון היסטוריה ופילוסופיה, ספרות ואמנות, דתות ואקולוגיה, בהתייחסות הן לעבר והן להווה. לצד קורסים בתחומים אלו ואחרים, כל סטודנט יבחר בשפה הסינית או היפנית ויתמחה בה בלימודי חובה של שלוש שנים.

במסגרת הלימודים הדו-חוגיים, ישלבו הסטודנטים את לימודי מזרח אסיה עם לימודי כלכלה וניהול, שירותי אנוש, חינוך, לימודים רב תחומיים ופסיכולוגיה.

בוגרי החוג ירכשו במשך שלוש שנות לימודים, ידע מקיף ומעמיק בתרבויות סין, יפן ומדינות אסיה נוספות, וכן בסיס משמעותי בלימודי השפה הסינית או היפנית, ויוכלו להשתלב בעולם העסקי, הכלכלי, והתרבותי של מזרח אסיה, וגם להמשיך ללימודים והתמחות באוניברסיטאות בארץ ובעולם, בתחומים רבים במרחב המזרח-אסייתי.

תכנית הלימודים

החוג ללימודי מזרח אסיה מושתת על תכנית לימודים בהיקף של 66 נקודות זכות, הכוללת קורסי חובה וקורסי בחירה (כפי שמופיעים בפירוט תכנית הלימודים). שאר 60 נקודות הזכות לתואר – יילקחו במסגרת החוג השני שבו לומד הסטודנט (חינוך, פסיכולוגיה, כלכלה וניהול, שירותי אנוש, רב תחומי).

התוכנית המוצעת ללימודי מזרח אסיה מספקת מענה להכרות ראשונה ומעמיקה של תרבויות סין ויפן, ברמה של תואר ראשון. הלומדים בתוכנית ירכשו ידע רחב בהיסטוריה, בתרבות, בחברה, ובפילוסופיה ובדת של סין ויפן בפרט ומזרח אסיה בכלל, וכן בשפה היפנית או הסינית.

תנאי הקבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של המכללה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

דרישות המעבר משנה לשנה

המעבר לשנה ב' מותנה בסיום קורסי החובה בציון עובר ובממוצע ציונים של 65 לפחות בשנה א' .
המעבר לשנה ג' מותנה בציון ממוצע 65 לפחות.

חובות קורסי רמה באנגלית

בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה, לימודי האנגלית הנם לימודי חובה לתואר B.A. כל הסטודנטים נדרשים להתחיל בלימודי האנגלית בשנה הראשונה ללימודיהם:

סטודנטים שרמתם טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב' או בסיסי מחויבים ללמוד אנגלית החל מהסמסטר הראשון ללימודיהם.

סטודנטים שרמתם מתקדמים א' או מתקדמים ב' מחויבים ללמוד אנגלית החל מסמסטר א' או סמסטר ב' של השנה הראשונה ללימודיהם. בנוסף, כל הסטודנטים במכללה נדרשים להגיע לרמת פטור באנגלית כתנאי מקדים לרישום לסמינריון ו/או לקורסים מתקדמים.

לקראת פתיחת שנה"ל תשובץ/י לקורס פרונטלי במכללה ע"י היחידה ללימודי אנגלית בהתאם לרמה אליה הנך מסווגת. שינויים בקורסי האנגלית ניתן יהיה לבצע אך ורק בתקופת השינויים המוגדרת מראש. השינוי יתבצע דרך הפורטל ועל בסיס מקום פנוי בלבד.

קורסים כלל מכללתיים

כל סטודנט במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורסים כלל מכללתיים בהיקף 4 נ"ז, הדבר נועד להעשיר את עולמם הרוחני של תלמידי המכללה ולהרחיב את אופקיהם.

הקורסים הנדרשים:

1. ניתן לבחור מתוך שני סלים:
  - א. קורס מסל קורסי רוח- ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז במינימום, ועד 4 נ"ז במקסימום. ניתן לבחור קורס רוח נוסף במקום בחירה חוגית ולהגיע לסך של 6 נ"ז רוח לתואר.
  - ב. סל קורסים בינתחומיים- ניתן ללמוד מתוך סל זה 2 נ"ז. היצע הקורסים לכל סטודנט יכול קורסים מחוגים אחרים בלבד ולא מהחוג בו לומד הסטודנט.
2. חובת למידת קורסי תוכן באנגלית במהלך התואר, בנוסף לקורס רמת האנגלית לפטור:
  - א. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית מתקדמים ב' – נדרשים ללמוד קורס תוכן אחד באנגלית.
  - ב. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית פטור – נדרשים ללמוד שני קורסי תוכן באנגלית.
  - ג. סטודנטים שהתקבלו ברמת אנגלית טרום בסיסי א', טרום בסיסי ב', בסיסי ומתקדמים א', פטורים מקורס תוכן נוסף באנגלית.
  - ד. חובת למידת קורס מקוון אחד.
3. קורס הבעה ורטוריקה: קורס זה מיועד למי ששפת האם שלו אינה עברית וחויב בכך במכתב הקבלה. הקורס יקנה 2 נ"ז ויוכר כקורס רוח כלל מכללתי.

קורסי בחירה

טרם ההרשמה לקורסים על כל סטודנט ובאחריותו לבדוק את דרישות הקורס לרבות הציון הנדרש לסיום הקורס.

הגשת עבודות סמינריוניות

1. בחוג ללימודי מזרח אסיה חייב הסטודנט להגיש עבודה סמינריונית אחת לפי בחירתו מתוך מגוון קורסי הסמינר המוצעים. ציונה של עבודה סמינריונית אסור שיפחת מ 60 כדי שישוקלל במניין נקודות הזכות לתואר.
2. טרם הרישום לסמינריונים ו/או לעבודות הגמר נדרש כל סטודנט להגיע לרמת פטור באנגלית ללא קשר לרמת האנגלית אליה סווג בעת קבלתו ללימודים, למעט מי שהתקבל ברמת פטור. סטודנט לא יורשה להירשם לסמינריון ו/או לעבודות הגמר ללא רמת פטור באנגלית.

חזרה על קורסי חובה

סטודנט שנכשל פעמיים בקורס חובה חוגי יופסקו לימודיו בחוג. בהתקיים נסיבות מיוחדות, וזאת על פי החלטת ראש החוג או ועדת ההוראה החוגית, יהיה התלמיד רשאי להירשם שוב לקורס האמור ולהמשיך את לימודיו בתנאים שיקבע החוג. בחוג ללימודי מזרח אסיה לא ניתן ללמוד יותר מפעמיים את הקורסים הבאים:
סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק א+ב) מבוא לתולדות יפן המסורתית ותרבותה, מבוא לתרבות סין המודרנית, מבוא לתרבות יפן המודרנית.

סיום התואר

בתום לימודיהם יקבלו בוגרי ובוגרות החוג את התואר ב.א. (B.A.) בלימודי מזרח אסיה ובאחד מהחוגים הבאים: כינוך, כלכלה וניהול, פסיכולוגיה, לימודים רב-תחומיים, שירותי אנוש. קבלת התואר מותנית בציון ממוצע של 65 לפחות. בתכניות דו חוגיות ציון הממוצע הנדרש לקבלת התואר, הינו הציון הנדרש בחוג המשלים.

תכנית הלימודים

התמחות בשפה הסינית

שם הקורס	שנה	נ"ז
מבוא לתרבות יפן המסורתית	א	4
סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק א')	א	4
סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק ב')	א	4
סינית למתחילים א' + ב'	א	10
סה"כ שנה א 22 נ"ז		
מבוא לתרבות יפן המודרנית	ב	4
מבוא לתולדות סין המודרנית ותרבותה	ב	4
סינית למתקדמים א' + ב'	ב	8
קורס בחירה (ראה רשימת קורסי בחירה בהמשך)	ב	2
פרוסמינר: שאלות טבע האדם בפילוסופיה הסינית בעבר ובזמננו	ב	4
סה"כ שנה ב 22 נ"ז		
סינית ג': קריאה, כתיבה, הבנת הנשמע ודיבור	ג	6
קורסי בחירה (ראה רשימת קורסי בחירה בהמשך)	ג	10
סמינר – יש ללמוד אחד משני הקורסים הבאים:		
הדיאלוג התרבותי בין סין והמערב	ג	6
סוגיות חברתיות ביפן במאה ה-20 וביפן בת זמננו	ג	6
סה"כ שנה ג 22 נ"ז		

התמחות בשפה היפנית

שם הקורס	שנה	נ"ז
יפנית למתחילים א' + ב'	א	10
מבוא לתרבות יפן המסורתית	א	4
סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק א')	א	4
סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק ב')	א	4
סה"כ שנה א 22 נ"ז		
יפנית למתקדמים א' + ב'	ב	8
מבוא לתרבות יפן המודרנית	ב	4
מבוא לתרבות סין המודרנית ותרבותה	ב	4
קורס בחירה (ראה רשימת קורסי בחירה בהמשך)	ב	2
פרוסמינר: מגדר ומשפחה ביפן העכשווית	ב	4
סה"כ שנה ב 22 נ"ז		
יפנית ג': קריאה, כתיבה, הקשבה ודיבור	ג	6
קורסי בחירה (ראה רשימת קורסי בחירה בהמשך)	ג	10
סמינר – יש ללמוד אחד משני הקורסים הבאים:		
הדיאלוג התרבותי בין סין והמערב	ג	6
סוגיות חברתיות ביפן במאה ה-20 וביפן בת זמננו	ג	6
סה"כ שנה ג 22 נ"ז		

קורסי בחירה:

שם הקורס	נ"ז
בין הציבורי לפרטי: עירוניות וקהילות חדשות ביפן בעידן הדיגיטלי	2
הודו העתיקה והמודרנית: סוגיות דתיות, פוליטיות וחברתיות	2
התמחות מעשית בקשרים עם מדינות אסיה	2
זהויות אתניות, תרבותיות, לאומיות ומקומיות בסין	2
זן בודהיזם ואמנויות הזן ביפן	2
מחשבת סין המודרנית	2
ממזרח אסיה לארץ ישראל – תיירות ועליות לרגל מסין ומיפן	2
ממשל ודת בסין המודרנית	2
סין בזירה המדינית באסיה	2
פילוסופיה סינית	2
פיתוח, סביבה וקיימות באסיה	2
קדוש או פוליטיקאי? מהטמה גנדהי: האיש, המיתוס והחידה	2

- החוג רשאי לשנות את התוכנית בכל עת, באחריות הסטודנט לעקוב אחר השינויים בשנתון.

תקצירי הקורסים

בין הציבורי לפרטי: עירוניות וקהילות חדשות ביפן בעידן הדיגיטלי

ד"ר הלנה גרינשפן

2,6900201 שש"ס, 2 נ"ז

הקורס יתמקד בתרבות העירונית ובהתפתחות של המרחב הפרטי והציבורי ביפן. בחלקו הראשון נדבר על צמיחתה של העיר היפנית, עם מאפייניה הייחודיים כגון סגנון בנייה והתיישבות, ניהול צפיפות והתמודדות עם אסונות. נתייחס לייצוגים הוויזואליים של העיר היפנית בסרטי מדע בדיוני. נביט על המרחב הציבורי העירוני, מרובעי שעשועים ורחבות של מקדשים למתחמי ענק בתכנון עתידי. נדון בהשפעות הגלובליזציה על אופי המרחב העירוני העכשווי תוך התמקדות בתרבות הצריכה ושימוש בטכנולוגיות מתקדמות. נתייחס גם למרחב הפרטי: נביט על הבית היפני המודרני ועל תפיסות של ביתיות, על חיי השכונה והמנגנונים החברתיים שפועלים בה. בחלק השני נעסוק בפן הקהילתי של העיר היפנית. נבחן את מקומה של הקהילה בחברה היפנית של ימינו, תוך התייחסות לאתגרים שיפן חווה: התרופפות של קשרים חברתיים, וירטואליזציה של תקשורת, מיתון כלכלי מתמשך וקריסה של מערכת התעסוקה. נתייחס לבעיה של ניכור בקרב הצעירים ולחיפוש אחר מסגרות חדשות לשיתוף ושייכות. נדבר על המסגרות החדשות – מרחבי עבודה שיתופיים (co-working) ומגורים משותפים (co-living) שלאחרונה צוברים תאוצה ביפן. ננתח את התמורות הללו בהקשר של כלכלת השיתוף העולמית ונדון בתופעות דומות מחוץ ליפן, כמו מגורים חברתיים בקוריאה והקיבוץ העירוני בישראל.

הודו העתיקה והמודרנית: סוגיות דתיות, פוליטיות וחברתיות

ד"ר שמעון לב

2,6900122 שש"ס, 2 נ"ז

מטרת הקורס לחשוף את הסטודנט לסוגיות היסטוריות, חברתיות, דתיות ופוליטיות נבחרות המקשרות בין הודו העתיקה להודו המודרנית. הדגש בקורס יינתן למבחר מצומצם של נושאים וסוגיות שנויות במחלוקת שהמשותף לכולן שהם בעלות השלכות מרחיקות לכת על חיי היום יום, החברה והפוליטיקה של הודו המודרנית. ללא הבנת הרקע ההיסטורי לגביהן לא ניתן להבין את החברה בהודו המודרנית כיום.

התמחות מעשית בקשרים עם מדינות אסיה

ד"ר גדי ישי

2,6900024 שש"ס, 2 נ"ז

תכנית הלימודים בקורס מציעה אפשרות להתנסות בתעסוקה מקצועית מתוך זיקה לתחום הלימודים בלימודי מזרח אסיה בהקשר הרחב. במסגרת הקורס מוקצות כ-100 שעות להתמחות בארגונים וחברות עסקיות רלוונטיות, לצד מפגשי העשרה בצדדים המעשיים של הקשרים עם אסיה. מבחינת הצד הלימודי, הסטודנטיות/ים נפגשים/ות במסגרת סדנאות דו-שבועיות עם מנחה/אחראי אקדמי ומרצות/ים אורחים/ות. מדובר בפעילויות אשר מבססות את הקשר בין ההתנסות המעשית לבין ידע רלוונטי, כגון הכנת קו"ח, ערוצים לחיפוש עבודה, הכנת דוחות וניירות עמדה, סיכומי הפעילות התעסוקתית, ועוד. באותה מסגרת ייערכו גם מפגשי היכרות עם דמויות מנוסות יותר בתחומי עבודה רלוונטיים לבוגרי לימודי מזרח אסיה. בנוסף לאפשרות להיכרות עם בעלי תפקידים בצד השני, האסיאני (לדוגמא: בסין וביפן).

זהויות אתניות, תרבותיות, לאומיות ומקומיות בסין

ד"ר עודד אבט

2,6900057 שש"ס, 2 נ"ז

האומה הסינית, על למעלה ממיליארד ושלוש מאות מיליון אזרחיה, משופעת בקבוצות ובתת-קבוצות הנבדלות אלה מאלה בלשון, בתרבותן, ולפעמים גם במנהגים, באמונות, בדתות, בלבוש ובמאכלים. יחד עם זאת, בכל המקורות המתארים את סין בת-ימינו נכתב כי החברה הסינית הומוגנית מאוד מבחינת הרכבה האתני, עם רוב של כ-92% הנמנים על בני החאן (Han Chinese). שמונת האחוזים הנותרים כוללים 55 קבוצות מיעוט אתניות שהממשלה מכירה בהן רשמית. השיח הציבורי הרווח בהווה מעורר את הרושם שהקטגוריות של בני החאן ושל המיעוטים גם יחד משקפות זהויות סטאטיות ונצחיות, פרי מציאות השוררת משחר ההיסטוריה; אולם בחינה מדוקדקת של מקורות אתנוגרפיים והיסטוריים מלמדת כי תפיסות אלה הן פרי תהליכים פוליטיים וחברתיים מודרניים. בקורס זה

נתוודע לראשית היווצרותה של זהות חאנית, ולתהליך שהוביל להיווצרותן של קבוצות המיעוט בסין ונבחן קטגוריות מקבילות של זהויות תרבותיות, לאומיות, משפחתיות ומקומיות על מנת להבין טוב יותר את הרבדים השונים של הזהות הסינית בת ימינו.

זן בודהיזם ואמנויות הזן ביפן

ד"ר רוני שריג

2,6900022 שש"ס, 2 נ"ז

בראייה היסטורית ותרבותית מתחקה הלימוד בקורס זה אחר עולם הזן בודהיזם, החל ממקורותיו בבודהיזם ההודי, דרך צמיחתו של הצ'אן בסין, ועד התפתחותיו של הזן ביפן. באמצעות התבוננויות אלו נכיר את ההתפתחות המחשבתית בעולם הזן, את מאפייניו הייחודיים של עולם זה, ואת המוריס הגדולים שהשפיעו עליו. בחלק השני של הקורס נלמד על אמנויות הזן, שהתפתחו ביפן בהשפעת הזן בשילוב עם השפעות עמוקות של התרבות היפנית. בבסיס כל אחת מאמנויות אלה קיימים רעיונות אסתטיים ופילוסופיים הטבועים בחברה ובתרבות היפנית, שמביעים דיוק, איפוק, מינימליזם, פשטות, וחיבור לטבע. הקורס חוקר את דרך המחשבה של הזן ואת אמנויות הזן והשפעתן על תרבות יפן.

יפנית ג': קריאה, כתיבה, הבנת הנשמע ודיבור

גב' היסאה סטו

6,6900112 שש"ס, 6 נ"ז

קורס זה נועד לטפח את היכולות הכוללות בשפה היפנית. לאורך הקורס ננקוט גישה מקיפה ללימוד ארבע מיומנויות שפה - קריאה, כתיבה, הבנת הנשמע ודיבור. במהלך השנה נשאף להגדיל את אוצר המילים ואת השליטה בכללי הדקדוק, לקרוא ולכתוב טקסטים מורכבים יחסית תוך כדי דיבור ביפנית על מנת להגיע לרמה המאפשרת תקשורת בפועל. תכנית הקורס נועדה להביא את הסטודנטים לרמה בה יוכלו לעבור בהצלחה את בחינת המיומנות בשפה היפנית - JLPT. המקורות בהם ניעזר כוללים את ספר הלימוד GENKI 2, חומרי אודיו, ומקורות לתרגול.

יפנית למתחילים א'+ב'

גב' היסאה סטו

6900028 + 10,6900008 שש"ס 10 נ"ז

הקורס נועד לסטודנטים להם אין רקע לימודי בשפה היפנית. במהלך הקורס נלמד אוצר מילים בסיסי לשימוש בחיי היום יום. אגב לימוד השפה היפנית, ניתוודע גם לתרבות יפן ומנהגיה. נלמד את שני סוגי הכתב הפונטי הבסיסיים: הירגאנה וקטקאנה, וכן מספר סימניות קאנג'י (אותיות סיניות המשמשות בכתב היפני). תוך התייחסות לנושאים מחיי היומיום, נלמד ונתרגל את כללי הדקדוק, הכתיבה, הקריאה והשיחה (דיבור), נדגיש את ההבדלים הלשוניים השונים בשפה היפנית בהתאם למעמד הדובר ולמינו. הקורס יעניק לסטודנטים את הבסיס הנחוץ להמשך לימוד השפה היפנית בשנים מתקדמות לתואר. מקורות הלימוד בהם ניעזר הם ספר הלימוד גנקי 1 (GENKI 1), חומרי אודיו, ומקורות לתרגול.

יפנית למתקדמים א'+ב'

גב' היסאה סטו

6900115 + 6900036 שש"ס, 8 נ"ז

הקורס מיועד לסטודנטים בעלי רקע בסיסי בשפה היפנית היודעים הטייה של שם תואר, הטיית פועל וכ 500 מילים. בתכנית למתקדמים נעמיק את לימוד הדקדוק היפני, במטרה להגיע להבנה מעמיקה יותר של יסודות השפה היפנית. הסטודנטים יוכלו לקרוא טקסטים תוך שימוש במילון יפני. בהתייחס למטרות השונות של כל תלמיד ותלמיד, נעמיק את הבסיס הנחוץ להמשך לימוד השפה, תוך הדגשת היכולת לנהל שיחה בסיסית. תכנית המתקדמים נשענת על ספרי הלימוד גנקי 1 וגנקי 2 (GENKI 1 + GENKI 2), חומרי אודיו ומקורות לתרגול.

מבוא לתולדות סין המודרנית ותרבותה

ד"ר דרור קוכן

4,6900006 שש"ס, 4 נ"ז

קורס זה מקיף את ההיסטוריה המודרנית של סין מתחילת המאה התשע עשרה ועד זמננו, והוא נועד לספק בסיס לקורסים פרטניים העוסקים בתרבות סין המודרנית. התקופה הנלמדת – תקופת הקיסרות המאוחרת, התקופה הרפובליקנית, העידן הקומוניסטי וגלגולו העכשווי – רצופה בכישלונות רבים ובסבל טראגי הולך ומצטבר, אך יש בה גם הצלחות מרשימות. לצד האירועים הפוליטיים והחברתיים נלמד את היחסים בין הכפר והעיר, בין פשוטי העם והמשכילים ונושאים נוספים. לתוך היסטוריה זו נשלב התפתחויות מתחום התרבות: צמיחת המדיה התקשורתית, החינוך והלימוד, האומנות והספרות. תשומת לב מיוחדת תוקדש להיכרות עם דמויות מפתח שפעלו בתקופה הנדונה.

מבוא לתרבות יפן המודרנית

ד"ר רוני שריג

4,6900007 ש"ס, 4 נ"ז

קורס מבואי זה מציג לימוד של תהליכים והתפתחויות רחבים של המדינה והחברה היפנית - החל מאמצע המאה ה-19, בה חל תהליך מודרניזציה שהפך את יפן מחברה פיאודלית מסורתית למודרנית, וכלה ביפן כיום. בקורס יילמדו התהליכים המדיניים, הכלכליים, החברתיים והתרבותיים שהפכו את יפן למדינה מיליטריסטית עד 1945, ולמדינה דמוקרטית ומעצמה כלכלית במחצית השנייה של המאה ה-20 ובתחילת המאה ה-21. הקורס יעסוק בשאלות של זהות אישית, חברתית, תרבותית ולאומית ביפן לאור השינויים הרבים שעברה החברה היפנית במשך יותר ממאה וחמישים שנה.

מבוא לתרבות יפן המסורתית

ד"ר רוני שריג

4,6900004 ש"ס, 4 נ"ז

מהי התרבות היפנית ומה הם שורשיה? קורס מבואי זה מלמד על התרבות היפנית דרך ההיסטוריה של יפן מאז ראשיתה ועד אמצע המאה ה-19: השבטים הילידים של יפן בתקופה הפרה-היסטורית, דת השינטו העתיקה, התהוות הקיסרות, ההשפעות הסיניות על יפן, התקופה הקלאסית בראשות הקיסרים, עלייתו של מעמד הסמוראים-הלוחמים, והתקופות הפיאודליות תחת שלטונם של שוגונים. בקורס נלמד על מאפייני התרבות והחברה דרך הכרות עם הכתב, דתות, פוליטיקה, מעמדות, אמנות ויצירה נשית, וכן דרך העקרונות והערכים שהנחו את החברה המסורתית ועיצבו את יפן גם לאחר תום העידן המסורתי.

מחשבת סין המודרנית

ד"ר גדי ישי

2,6900018 ש"ס, 2 נ"ז

בשיעורים הראשונים נלמד את יסודות מחשבת סין המודרנית בנושאים של תפיסת הנפש והמציאות, ויחסי יחיד-קהילה, כפי שניתן להבין אותם מתוך המקורות של מחשבת סין הקלאסית בתקופות קדם-צ'ין (pre-Qin) וסונג (Song). לאחר מכן נתעכב על הבנת תהליך המעבר לדפוסי המודרניות בסין, על המשבר שבא בעקבות התמוטטות הסדר הישן ועל ההקצנה שנוצרה בעקבותיו. בהמשך הקורס נסקור ציוני דרך במחשבה הסינית לאורך ההיסטוריה של המאה העשרים, עד לדיוני התרבות והפילוסופיה המתנהלים מאז שנות השמונים והתשעים (The New Discourse) ומאז שנת 2000. נתייחס לתוכן הרעיונות, להקשרים ההיסטוריים ולניתוח התהליכים.

ממזרח אסיה לארץ ישראל – תיירות ועליות לרגל מסין ומיפן

ד"ר עודד אבט

2,6900204 ש"ס, 2 נ"ז

בשנים האחרונות שטף את העולם גל תיירות עצום מסין, יפן וקוריאה. הזינוק במספר התיירים שינה לחלוטין את ענף התיירות העולמי והציב אתגרים גדולים בפני גורמים במדינות היעד. צמיחה זאת לא פסחה על ישראל. בשנתיים שקדמו לפרוץ מגפת קורונה הוכפל מספר התיירים מסין בלבד פי שלושה. מומחים בענף סבורים כי תהליך הגידול בתיירות מצוי רק בראשיתו. עם המשך ההתעצמות הכלכלית של סין והתהדקות קשרי התעופה הישירים של יפן ושל סין (הכלכלות השנייה והשלישית בגודלן בעולם) עם ישראל, צפוי מספר התיירים לשוב ולצמוח. זוהי מגמה מבורכת, אך היא מעוררת גם בעיות הנובעות מפערים תרבותיים, ארגוניים ולשוניים, המקשים על מיצוי הפוטנציאל הגלום בצמיחת שיעורי התיירים ממדינות אלה. בקורס זה נתוודע למאפייני התיירות מארצות מזרח אסיה, לרקע החברתי והתרבותי של התיירים המגיעים ממדינות אלה, לתחומי עניין ייחודיים המושכים אותם לבקר בארץ, ולאתגרים העומדים בפני מימוש הפוטנציאל של תיירות זאת. חלק ממשגי הקורס יכללו שיעורים עיוניים שיתמקדו בעולמות תוכן בעלי זיקה משותפת למבקרים מארצות מזרח אסיה ולתרבות המקומית בישראל. כמו כן נארח מרצים ממשרדי ממשלה, מהסקטור העסקי ומן האקדמיה, וכן נערוך סיורים

ממוקדים בהובלת מורי דרך המנוסים בהדרכת קהל סיני ויפני. בקורס נבחן כיצד תיראה מפת התיירות הנכנסת לישראל עם החזרה לשגרה ושובם של התיירים מסין, יפן, קוריאה וטיוואן, מהן נקודות החזקה שיש לטפח ומהן נקודות החולשה שעליהן יש לתת את הדעת על מנת להפוך את ענף התיירות למנוע צמיחה של הכלכלה המקומית.

* חובה להשתתף בסיוור אחד לפחות במהלך הקורס

ממשל ודת בסין המודרנית

ד"ר עודד אבט

2,6900116 ש"ס, 2 נ"ז

בעשורים הראשונים לקיומה של הרפובליקה העממית של סין נקט המשטר הקומוניסטי גישה עוינת כלפי הדת ועד היום הוא מעודד באופן רשמי אתאיזם. השלטון מכיר רשמית בקיומן של חמש דתות – בודהיזם, דאואיזם, אסלאם, פרוטסטנטיות וקתוליות – שפעילותן מעוגנת בחוק ומפוקחת על ידי הממשלה. אולם מחקרים בני זמננו מלמדים כי את רובם המכריע של תושבי סין לא ניתן לסווג ולשייך באופן בלעדי לאף אחת מן הדתות הממוסדות, וכך רובם הגדול של הפולחנים הנפוצים בסין מוגדרים כאמונות טפלות שהשלטון אינו מכיר בהן. לאחר כמה עשורים של פתיחות יחסית, חל בשנים האחרונות מפנה במדיניות גם כלפי הדתות המוכרות רשמית. כעת האידיאולוגיה הקומוניסטית מפנה את מקומה לרטוריקה לאומנית תקיפה. לנוכח הזינוק העצום בשיעור המצטרפים לנצרות, וצמיחת איומים ביטחוניים מן הבית ומחוץ, מתרבים הדיווחים על מגבלות, איסורים, דיכוי ורדיפות של קהילות וארגונים נוצריים, מוסלמיים ואחרים, שהשלטון סבור שיש להם זיקה חזקה מדי לגורמים מחוץ לסין. קורס זה יבחן את מאפייני המסורות הדתיות הנפוצות בסין, את המדיניות בת-זמננו כלפי ארגונים דתיים, ואת השורשים הרעיוניים של יחס השלטון כלפי דתות, מן התקופה הקיסרית המאוחרת ועד היום.

סין בזירה המדינית באסיה: דיפלומטיה אזונית, סכסוכים טריטוריאליים ומורשת היסטורית

ד"ר עודד אבט

2,6900070 ש"ס, 2 נ"ז

מאז שנות השמונים של המאה העשרים סין מצויה בתהליך התעצמות כלכלית, מדינית וצבאית חסרת תקדים. תהליך זה מציב אותה בשורה הראשונה בין מעצמות העולם והופך אותה לכוח החזק ביותר במזרח אסיה. עבור רבים בסין תהליך זה נתפס כתיקון של עיוות היסטורי וכשיבה למהלך התקין של הסדר המדיני והקוסמי. על פי התפיסה המסורתית המקובלת הייתה הקיסרות הסינית – "מדינת המרכז" – מאז ומתמיד מרכז פוליטי, תרבותי, כלכלי וחומרי, המוקף בעמי לוויין שהכירו בעליונותה של סין ובמרותו של הקיסר העומד בראשה. אולם מאז המאה התשע עשרה נקלעה סין לעידן ממושך וסוער של מלחמות פנימיות, פלישות וזעזועים חברתיים ופוליטיים, ובעטיים נשחק מעמדה הבינלאומי והתדרדר. משבר מתמשך זה הותיר אותה מדינה חלשה ונחשלת, קורבן למתקפות ולניצול של מעצמות זרות, וזירה למאבקים פנימיים ולמהפכות אלימות. לפיכך יש לבחון את המפנה שחל במעמדה הבינלאומי בעשורים האחרונים על רקע הניגוד העצום בין התפיסה המסורתית של מעמדה ושל מקומה בעולם, לבין המשבר העמוק שחוותה בראשית העידן המודרני. בקורס זה נבחן את תפקידה של סין בזירה המדינית באסיה ואת השפעת מורשתה התרבותית וההיסטורית על יחסיה עם שכנותיה ועל המדיניות שהיא נוקטת בזירות שונות באסיה: ים סין הדרומי, טיוואן, הונג קונג, יפן, רוסיה, מרכז אסיה והעולם המוסלמי בסין ומחוצה לה.

סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק א')

ד"ר גדי ישי

4,6900120 ש"ס, 4 נ"ז

על מנת להבין את סין בת זמננו יש ללמוד את ההיסטוריה הסינית. הקורס מציג את התפתחותה של הציביליזציה הסינית מראשיתה באופן שיכשיר את הקרקע ללימודי התרבות הסינית והיבטים אחרים של העולם הסיני. סדר הפגישות מבוסס על הכרונולוגיה ההיסטורית ועם זאת הוא מאפשר דיון בתהליכים כמו המחזוריות השושלתית והיחסים בין המרכז והפריפריה, ומגמות כמו שינויים בתנאי המחיה של העם ותמורות במעמד המשכילים. לזה יש להוסיף נושאים רחביים כגון, מגדר, חיי יומיום, נוסעים ומסעות, המצאות וטכנולוגיה. הסטודנטים ילמדו את סין כשטח גיאוגרפי ומקום מושבם של סינים ואחרים, אך תודגש ההיסטוריה והתרבות. ציר מרכזי ישמשו הניסיונות לאתר את ייחודיותה של הציביליזציה הסינית כמו גם המאפיינים המשותפים לה ולציביליזציות אחרות.

סין המסורתית: היסטוריה, חברה ותרבות (חלק ב')

ד"ר דרור קוכן, ד"ר עודד אבט

6900118, 4 שש"ס, 4 נ"ז

קורס זה, יחד עם חלק א' (סמסטר א') והתרגיל הנלווה מהווים אחד מקורסי היסוד של לימודי מזרח אסיה, שנה א'. בקורס נתוודע לממדים של המשכיות ושינוי בתהליכי גיבושה של האומה הסינית מן התקופה הקיסרית התיכונה (1368-618) ועד שלהי התקופה הקיסרית המאוחרת (1912-1368) וראשית העידן המודרני. לצד מושגי יסוד בלימוד שורשי הציביליזציה הסינית, מבנה המשפחה וארגון קבוצות שארות, יסודות הגותיים ואתיים של הסדר החברתי והפוליטי, דת ופולקלור, יידונו בקורס זה גם תהליכים היסטוריים שהתרחשו בסין במהלך עידן זה, ואשר השפעתם המכרעת על החברה הסינית ניכרת גם כיום: המגעים עם עמי הנוודים והקמתן של שושלות ממוצא זר בסין, התמורות במעמדה האזורי של סין, חדירת הבודהיזם והיטמעותו בתרבות המקומית, השינויים ההגותיים, החברתיים והפוליטיים של תקופת שושלת סונג (1279-960), המעבר לדרום והמהפכה הכלכלית והדמוגרפית שחלה באותה תקופה, הכיבוש המונגולי והקמת שושלת יואן (1368-1264), שושלת מינג (1644-1368) וראשית המגעים עם המערב ועלייתה של שושלת צ'ינג (1912-1644), האחרונה בשושלות הקיסרים של סין.

הקורס בנוי משיעורי הרצאות, ומתרגילים שבהם נקרא מקורות מתורגמים מהתקופות הנדונות בשיעור.

סינית ג': קריאה, כתיבה, הבנת הנשמע ודיבור

ד"ר סופיה כץ, גב' ורה וודבוד

6900208, 6 שש"ס, 6 נ"ז

זהו קורס המשך לקורס "סינית למתקדמים ב'". במהלך השיעורים נלמד, באופן הדרגתי, אוצר מילים רחב, נקרא טקסטים ברמות קושי שונות, נתרגל דיבור וכתובה, ונקדיש תשומת לב לתרגול הבנת הנשמע. הקורס יאפשר לתלמידים להרחיב משמעותית את אוצר המילים שלהם בסינית, לשפר את יכולות הביטוי בכתב ובעל-פה, ולהתמודד עם טקסטים מורכבים. השיעורים יכינו את הסטודנטים למבחני HSK ברמות 3 ו-4.

סינית למתחילים א+ב'

ד"ר סופיה כץ

6900032 + 6900009, 10 שש"ס, 10 נ"ז

קורס זה יקנה לתלמידים ללא רקע מוקדם בשפה הסינית מיומנויות קריאה, כתיבה, הבנת הנשמע ודיבור בסינית מודרנית (ניב מנדרין) ברמה בסיסית. הקורס ישלב בין שיטת לימוד שפה מסורתית ואלמנטים משיטת "Comprehensible Input". בקורס ישמשו מגוון אמצעי עזר לימודיים כגון מצגות מולטימדיה, סרטים מצוירים והקלטות. תשומת לב רבה תוקדש לתרגול הגייה נכונה, וללימוד תבניות בסיסיות של משפט בסינית תוך התמקדות בנושאים הקשורים לחיי היומיום. השיעורים יתנהלו באווירה דינאמית שתאפשר לתלמידים לתרגל את החומר הנלמד. כל שיעור יכלול לימוד סימנים סיניים, דקדוק, אוצר מילים חדש ותרגול של דיבור.

סינית למתקדמים א+ב

ד"ר סופיה כץ

6900038 + 6900037, 8 שש"ס, 8 נ"ז

זהו קורס המשך לקורס "סינית למתחילים". מטרתו להקנות לתלמידים מיומנויות תקשורת בשפה הסינית ברמה טובה. בסיום הקורס יוכלו התלמידים להתבטא בחופשיות יחסית, להביע את דעותיהם לגבי סוגיות שונות ולדון בעל פה ובכתב בנושאים חברתיים ותרבותיים. השיעורים יתמקדו בלימוד מעמיק של הדקדוק הסיני, בקריאת טקסטים, בלימוד אוצר מילים רחב, ובתרגול יכולת ההבעה בעל פה. חלק מהשיעורים יוקדשו להכנת התלמידים למבחן הבינלאומי בשפה הסינית (HSK ברמות 2 ו-3).

סמינר: הדיאלוג התרבותי בין סין והמערב

ד"ר גדי ישי

4 שש"ס, 6 נ"ז 6900014

על מנת ללמוד את אופי התרבות הסינית אין כמו עיון ביחסי התרבות בין הסינים לבין תרבויות זרות – התרבות המערבית, במקרה של הקורס הנוכחי. בקורס זה לצד לימוד הנושאים העיוניים נרבה לעסוק בנושא הכתיבה והכנת עבודה אקדמית. מבחינת התוכן העיוני הקורס מתמקד במעבר הרעיונות מתרבויות מרוחקות לתוך עולם התרבות הסיני. הדיון יתמקד בשאלות של מאפייני תרבות סין, המפגשים התרבותיים עם האחר, ושאלות בתרגום בין-תרבותי, כמו שאלת תרגום מונח או שם האלוהות. נסקור את תולדות המפגש באופן כרונולוגי: מגעים בדרך המשי, חדירת הבודהיזם והנצרות, הנוסעים הסיניים למערב והמפגש עם המערב ה"מודרני". לצד זאת נדגיש את הדינמיקה שחוללו רעיונות זרים במחשבה הסינית בתחומי הפילוסופיה והדת ובמדע. הדיונים יתמקדו בשאלות על מאפייני תרבות סין, על המפגש עם ה"אחר" ועל בעיות בתרגום בין-תרבותי.

סמינר: סוגיות חברתיות ביפן במאה ה-20 וביפן בת זמננו

ד"ר רוני שריג

4 שש"ס, 6 נ"ז 6900013

הקורס בוחן את החברה היפנית במאה העשרים ובמאה העשרים ואחת, את המסורות שנשמרו ביפן ואת השינויים שחלו בה. בחלקו התוכני של הקורס נעסוק בסוגיות חברתיות לפני מלחמת העולם השנייה, בזיכרון המלחמה במחצית השנייה של המאה העשרים, בשינויים החברתיים שחלו ביפן לאחר המלחמה, בתפיסות החברתיות ביפן, ונלמד על היבטים שונים של החברה היפנית כיום: מעמד הנשים, בני נוער, זקנים, קבוצות מיעוט וקבוצות שוליים, השפעות הצונאמי של 2011, והשלכות המיתון הכלכלי על החברה. חלק מנושאים אלה נכיר בהיבטים של קולנוע, ספרות ותקשורת ביפן ומחוץ לה. עיקר הקורס יוקדש לתהליך הכנת עבודות הסמינר של הסטודנטים, בליווי אישי ובשיעורים בכיתה.

פילוסופיה סינית

ד"ר גדי ישי

2 שש"ס, 2 נ"ז 6900055

השיעור מציג את הפילוסופיה הסינית תוך התייחסות למחלוקות בנות זמננו. כנקודת מוצא נלמד את הגישה הסינית המסורתית לשאלת הבריאה. כהכנה לעיסוק בשאלות עכשוויות נציג את עיקרי הזרמים בעולם המחשבה הסינית המסורתית. בין היתר נעסוק בשאלת הנשגבות: האם הנשגב הוא מעבר לדברים או שמא הוא נוכח; שאלת האחדות מול השניות: האם במסורת הסינית ניתן לזהות אחרות, או במילים אחרות מהו טבעה של הסמכות הרוחנית; שאלת מעמדו של קונפוציוס: האם היה שמרן או חדשן, ומהם הדפוסים המאפיינים את הבנתו ביחס לחיים האנושיים; ושאלה מסכמת: כיצד ניתן להבין את הדתיות בעולם הסיני.

פיתוח, סביבה וקיימות באסיה

ד"ר דרור קוכן

2 שש"ס, 2 נ"ז 6900125

ב-40 השנה האחרונות עוברות מדינות רבות באסיה פיתוח כלכלי וחברתי חסר תקדים. יחד עם זאת, סיפורי ההצלחה של ה"ניסים האסיאתיים" מלווים בנוזקים עצומים למערכות האקולוגיות באסיה (שלהם גם השפעות גלובליות), כמו גם בשינויים משמעותיים במבנים החברתיים וביכולת שלהם להתמודד עם השלכות הפיתוח. התוצאה היא שבסקר שנערך ב 2021, נמצא כי מתוך 100 הערים המתמודדות עם סיכונים סביבתיים משמעותיים בעולם, 99 נמצאות באסיה.

המודעות ההולכת וגדלה לבעיות שייצר מודל הפיתוח המהיר, שהתבסס על פיתוח תעשייתי, עיור חסר תקדים, צמיחה מהירה של מעמד בינוני וכלכלה מבוססת צריכה, מובילה לחשיבה מחודשת במדינות רבות באסיה, מתוך רצון לנסות ולהתמודד עם השלכות הבעייתיות של תהליכי הפיתוח ולהבניית מודל שיאפשר פיתוח בר קיימא.

הקורס יתמקד בכמה תחומים של פיתוח ובעיות סביבתיות הנגזרות מהם (כגון תיעוש ועיור – בעיות זיהום אוויר ומים, צרכנות ופסולת, משאבים ואנרגיה, חקלאות ומזון), במדינות שונות באסיה, תוך ניסיון לבחון את ההשפעות הסביבתיות והחברתיות של הבעיות, את הדומה והשונה במדינות הממשלתיות, התגובות החברתיות (מודלים של קבלה והתנגדות, שיח ציבורי ואומנות), כמו גם את הפעולות והמעורבות של ארגונים מקומיים ובינ"ל.

פרוסמינר : מגדר ומשפחה ביפן העכשווית

ד"ר הלנה גרינשפן

6900200, 4 שש"ס, 4 נ"ז

הקורס יעסוק במשפחה ומגדר ביפן. נעקוב אחר ההתפתחות של מוסד המשפחה והאופן בו עיצב את יחסי המגדר בחברה היפנית. נעמיק בהשפעת המשפחה על תפיסות של ילדות ובגרות, מיניות וזוגיות, נשיות וגבריות. נבחן את אתגריה של המשפחה היפנית בעת המשבר בו מצויה היום, עם התפוררות התא המשפחתי ושיעורי הרווקות המזנקים. נתייחס למערך התפיסות והדימויים הקשורים במגדר, כגון דימויי גוף ואידיאלים של יופי, מודלים חדשים של נשיות וגבריות, מגדר ובינה מלאכותית, משפחתיות אלטרנטיבית והקהילה הלהט"בית. נדבר על הקשר שבין חינוך, מגדר ובריאות, תוך התייחסות לסוגיות כמו הריון ולידה, תזונה והפרעות אכילה, ספורט וחינוך גופני. הקורס יקנה מיומנויות של כתיבה אקדמית, תוך התייחסות לכל שלבי התהליך, כולל בחירת הנושא ובניית שאלת המחקר, איתור החומר הרלוונטי, ארגונו והפיכתו לעבודה כתובה. עבודת הפרוי"ס תוגש באחד הנושאים בהם יעסוק הקורס, בהתאם לתחום ההתעניינות של התלמיד.ה.

פרוסמינר : שאלות טבע האדם בפילוסופיה הסינית בעבר ובזמננו

ד"ר גדי ישי

6900010, 4 שש"ס, 4 נ"ז

בקורס זה לצד לימוד הנושאים העיוניים נרבה לעסוק בנושא הכתיבה והכנת עבודה אקדמית. מבחינת התוכן העיוני הקורס מתמקד בשאלות טבע האדם. טבע האדם, מולד או נרכש, טוב או רע, מקומו ביחס לנפש, תפקודו, ועוד, אלו היו שאלות מרכזיות במחשבה הסינית החל מהמאה הרביעית לפני הספירה. הקורס יציג מקורות לגישות השונות ולמחלוקות, השוואה מול מקורות מערביים, ואת ההקשר הדתי. מקום מיוחד יוקדש לדיון המודרני והעכשווי בשאלה, הן של חושבים סינים והן על ידי חוקרים מערביים של מחשבת סין.

קדוש או פוליטיקאי? מהטמה גנדהי: האיש, המיתוס והחידה

הערה: הקורס לא מיועד לסטודנטים שלמדו בעבר את הקורס 'אחיזה באמת ואי אלימות'

ד"ר שמעון לב

6900123, 2 שש"ס, 2 נ"ז

מוהנדס קרמז'אנד גנדהי (1869-1948) הידוע בכינויו מהטמה גנדהי ממשיך להעסיק חוקרים וספרים רבים ממשכיכים להיכתב עליו גם יותר מ-70 שנה לאחר הירצחו ב-1948. הקורס יתמקד בפרקים העיקריים בביוגרפיה הארוכה והדרמטית וכן בעיקרי משנתו החברתית-דתית-מוסרית. במסגרת הקורס ננסה לענות לשאלה מי הוא היה? קדוש שאין שני לו או פוליטיקאי ערמומי? נראה כיצד נבנה המיתוס של דמותו ומדוע דמותו נשארה כה מרתקת, שנויה במחלוקת וחידתית עד היום.